

Ніколенко І.Ю., к.е.н.,
Мартиненко М.О., аспірант
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій

ОПТИМІЗАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

Стаття присвячена визначенню та обґрунтуванню основних принципів та завдань логістичної діяльності у міжнародній торгівлі. Визначено функціональні компоненти міжнародної логістики в аспектах дослідження ключових загроз, ризиків функціонування логістичних компаній у галузі міжнародної торгівлі. Ідентифіковано фундаментальні цілі та інструменти оптимізації логістичних систем, що використовуються сучасними підприємствами для зниження витрат, економії ресурсного потенціалу в напрямі підвищення рівня ефективності функціонування та покращення якості обслуговування клієнтів. В аспектах розвитку логістичних процесів на підприємствах, визначено перспективні завдання оптимізації ланцюгів поставок для ефективного налагодження системи збуту та реалізації продукції.

Ключові слова: міжнародна торгівля, міжнародна логістика, оптимізація логістичних процесів, логістична система, логістичне підприємство, ланцюги поставок.

Постановка проблеми. Глобальна економіка надає величезну кількість можливостей для розвитку бізнесу. Міжнародна торгівля та експорт стають все більш важливими компонентами успішного підприємництва у сучасному світі. Однак, щоб успішно вести міжнародну торгівлю, необхідно врахувати деякі ключові моменти та звернути увагу на практичні рекомендації, пов'язані з міжнародним постачанням та логістикою.

Міжнародна торгівля та логістика взаємопов'язані та відіграють важливу роль у успішному функціонуванні економіки в цілому. Логістика забезпечує рух товарів від місця виробництва до місця споживання, а міжнародна торгівля створює попит та пропозицію для цих товарів. Тому важливо розуміти, що міжнародна торгівля та логістика вимагають особливих знань та навичок для досягнення успіху.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у розвиток питань оптимізації логістичного забезпечення міжнародної торгівлі присвячено праці таких науковців: В. Г. Алькема, В. Багінов В.В., Берестенк, Вуд. Д., Герасимчук В., Гіжевський В.К., Григорак М.Ю., Костюченко Л.В., Мельник Л.Г., Назаренко В.М., Погрибицький М.Л., Сабодаш В.В. У контексті вивчення розуміння логістичного значення забезпечення міжнародної торгівлі. Роботи Н. Г. Міценка і І. П. Мішука та А. Л. Шевчука розглядають системи міжнародної логістики в умовах невизначеності

Метою статті є вивчення оптимізації логістичних процесів міжнародної торгівлі та розкрити зміст її основних складових. Проаналізувати перспективи розвитку міжнародної логістики та визначити основні цілі та інструменти оптимізації логістичних процесів міжнародної торгівлі

Виклад основного матеріалу. Міжнародна торгівля є складним процесом, що вимагає співпраці між різними країнами та організаціями. Логістика грає ключову роль в управлінні міжнародними економічними відносинами. Це комплексна система управління, що забезпечує ефективну доставку товарів із однієї країни до іншої. Одним з основних аспектів логістики є міжнародна доставка. [1, с.82]

Однією з основних функцій логістики є забезпечення безпечної та ефективної доставки товарів на зовнішні ринки під час експорту та їх доставка на територію країни під час імпорту. Логістичні операції, такі як експедирування, складування, транспорт та доставка, дозволяють скоротити час та витрати на переміщення товарів та зменшити ризики. Міжнародна логістика включає такі компоненти, як (рис.1):

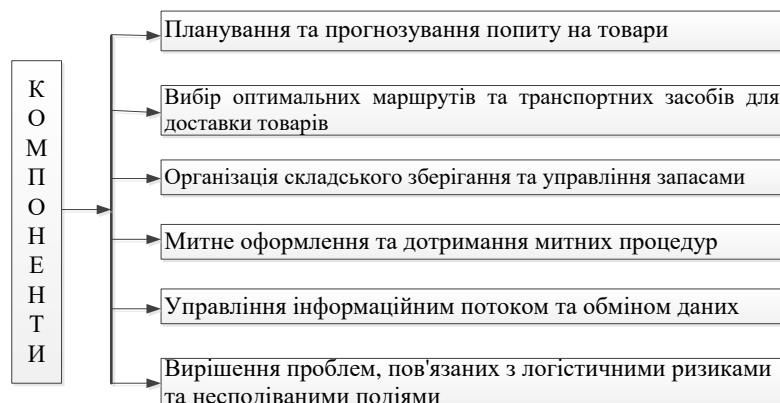

Рис.1 Основні компоненти міжнародної логістики

Також логістика відіграє важливу роль у спрощенні митних процедур, пов'язаних з експортом та імпортом товарів. Вона допомагає знизити час та витрати на оформлення документів та отримання необхідних дозволів та сертифікатів.

Ще однією важливою складовою логістики є експедиція. Це організація та координація перевезення товарів від місця відправлення до місця призначення. У цьому процесі логістика виконує функцію пошуку, вибору та контролю підрядників, а також контролює виконання умов доставки та дотримання графіка.

Експедирування – це процес організації та контролю вантажних перевезень. Логістика забезпечує експедицію вантажів на всіх етапах міжнародного управління. Вона стежить за транспортуванням вантажів, контролює термін доставки, координує дії всіх учасників логістичного ланцюга. Крім того, логістика надає логістичну підтримку, що включає складські послуги, управління запасами та управління інформацією.

Таким чином, логістика відіграє важливу роль у міжнародному управлінні, забезпечуючи ефективність та надійність усіх процесів експорту та імпорту товарів. Завдяки логістичній підтримці, що включає транспортування, митне оформлення, контейнерні перевезення та експедирування, компанії можуть успішно розвивати свої зовнішньоторговельні відносини та досягати міжнародного успіху.

Міжнародна торгівля пов'язана з низкою викликів, які потребують ефективної логістичної підтримки. На противагу викликам сучасні технології та інновації надають нові перспективи для розвитку логістики у міжнародній торгівлі(табл.1).

Таблиця 1.

Виклики та перспективи розвитку логістики у міжнародній торгівлі

<i>Виклики логістики у міжнародній торгівлі</i>	<i>Перспективи розвитку логістики у міжнародній торгівлі</i>
Відмінності у законодавстві та митних процедурах між країнами	Застосування автоматизованих систем керування складом та транспортуванням
Тривалі терміни доставки та складності у транспортуванні через кордони	Використання дронів та безпілотних транспортних засобів для доставки товарів
Необхідність дотримання міжнародних стандартів та вимог до якості товарів	Впровадження штучного інтелекту та аналітики даних для оптимізації логістичних процесів;
Управління складними ланцюгами поставок та безліччю стейкхолдерів	Розвиток екологічно стійких та енергоефективних транспортних рішень
Ризик втрати та пошкодження товарів під час транспортування	Посилення співпраці між логістичними компаніями та державними органами для покращення митних процедур та управління ризиками
Необхідність оптимізації логістичних процесів та скорочення витрат	

Таким чином, логістика є невід'ємною частиною процесу розвитку економічних зв'язків між країнами. Її ефективне використання сприяє збільшенню обсягів міжнародної торгівлі, поліпшенню конкурентоспроможності компаній та розвитку економіки загалом. [3, с. 152]

Особливо у сучасному світі, де діють складні зовнішньоторговельні відносини та країни тісно співпрацюють у рамках глобальних ринків, оптимізація логістичних процесів стає потребою. Експорт та імпорт товарів потребують точної організації доставки, дотримання митних процедур та термінів, а також зовнішньоторговельного контролю. У світі електронної комерції ефективна логістика відіграє ключову роль успіху будь-якого бізнесу. Кінцеві споживачі очікують швидкої та надійної доставки, а компанії мають балансувати між вартістю та часом доставки, щоб залишатися конкурентоспроможними у сфері електронної торгівлі.

У такій ситуації виникає потреба в оптимізації логістики за допомогою використання спеціалізованих інструментів, які допомагають скоротити витрати на логістику та підвищити її ефективність.

Оптимізація логістичних систем - це процес підвищення ефективності логістичних процесів, їх автоматизації та зниження витрат на логістику без шкоди її якості. Перед тим, як розпочати оптимізацію логістичної системи, визначимо, для чого це потрібно, тобто сформулюємо цілі та завдання даного процесу.

Цілі оптимізації логістики можуть змінюватись в залежності від конкретних потреб компанії, її логістичного процесу, однак у загальному вигляді вони включають (рис.2)

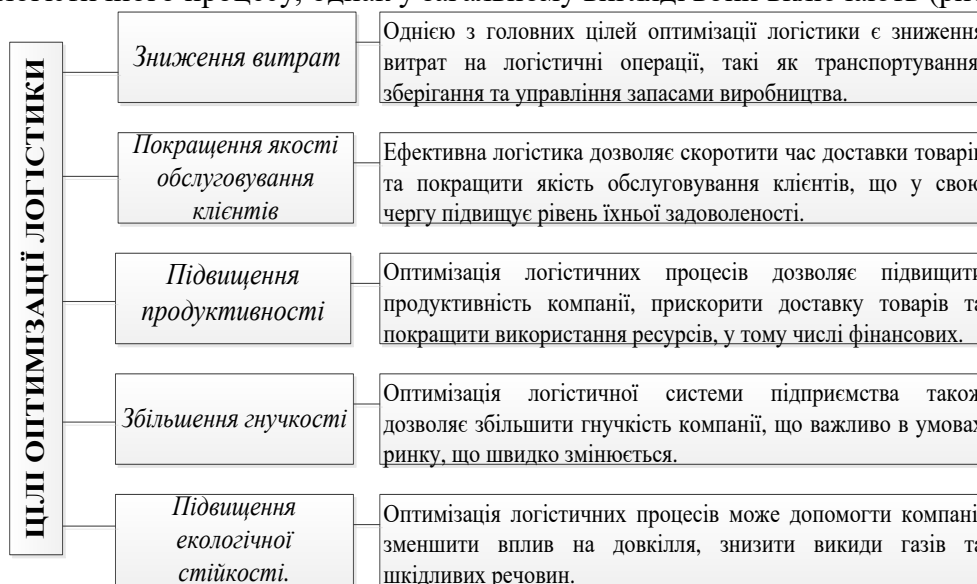

Рис.2 Основні цілі оптимізації логістики

Через економічну кризу, політичний та демографічний стан в Україні витрати на оптимізацію, як і на інші статті зростають, саме тому дуже важливо чітко визначити першочергові завдання які допоможуть досягти цілей логістичних операцій [2]. Оскільки на підприємствах України на сьогоднішній день іактуальності набула проблема з невчасними постачанням товару до торгових підприємств. Завдання, які допоможуть досягти цих цілей, можуть включати:

1. Аналіз та оптимізація логістичних процесів, у тому числі дослідження всіх етапів логістичного ланцюжка, аналіз їх ефективності та виявлення надійних та проблемних зон.
2. Оптимізація складських операцій. Автоматизація процесів зберігання, управління запасами та відвантаження може скоротити час обробки та зменшити витрати виробництва.
3. Оптимізація маршрутів доставки. Цифровізація логістики через покращення маршрутів доставки дозволяє скоротити час доставки та зменшити витрати на транспортування.

4. Управління запасами. Розробка готової системи управління запасами дозволяє уникнути надлишкових запасів, зменшити втрати та підвищити оборотність товарів.

5. Використання сучасних технологій. Головний інструмент оптимізації логістики - це сучасні технології, впровадження яких дозволяє досягти зазначених вище цілей

Використання програмного забезпечення для оптимізації логістичних процесів організації включає функції та процеси, що дозволяють компаніям управляти та виконувати зберігання та доставки продукції. Існує безліч автоматизованих систем, які можна використовувати для оптимізації логістичних процесів Програми управління логістикою управляють гамою від великих ERP-систем, що включають в себе комплексні та інтегровані функції, до спеціалізованих додатків, які обробляють лише кілька функцій.

Таблиця 2.

Сучасні автоматизовані системи керування

<i>Система</i>		<i>Визначення системи</i>
Системи керування складом	WMS	програмне забезпечення, яке дозволяє керувати запасами на складі. Допомагає впорядкувати та оптимізувати процеси складського господарства, відстежувати рух товарів, зменшити кількість помилок та скоротити час на виконання операцій. WMS також допомагають автоматизувати процеси управління запасами, що дозволяє скоротити витрати на їхнє зберігання.
Системи керування транспортними засобами	TMS	програмне забезпечення, яке допомагає керувати транспортом, що використовується для доставки товарів. Воно дозволяє оптимізувати маршрути, вибирати найбільш підходящі види транспорту, відстежувати вантажі та визначати розташування транспортних засобів. TMS допомагають знизити витрати на транспортування та підвищити швидкість доставки.
Системи управління ланцюгом постачання	SCM	програмне забезпечення, яке допомагає керувати всіма етапами ланцюжка постачання – від закупівель у постачальників до доставки товарів. Воно дозволяє покращити планування, синхронізацію та координацію всіх етапів управління логістикою.
Системи керування замовленнями	OMS	програмне забезпечення, яке допомагає керувати замовленнями від клієнтів. Воно дозволяє автоматизувати процес обробки замовлень, зменшити кількість помилок, підвищити швидкість обробки та покращити точність доставки. OMS також дозволяють контролювати запаси та своєчасно повідомляти клієнтів про стан своїх замовлень.

Висновки. Розвиток логістики відіграє важливе значення у торговельно-економічній співпраці між країнами. Забезпечуючи безпеку та ефективність транспортування товарів, скорочує час та витрати на виконання зовнішньоторговельних операцій, та сприяє розвитку міжнародної торгівлі в цілому.

Основні принципи логістики включають оптимізацію процесів, мінімізацію витрат та забезпечення високого рівня обслуговування клієнтів. Міжнародна логістика має свої особливості, такі як митні процедури, регулювання та необхідність співпраці з різними транспортними та логістичними компаніями. Впровадження нових технологій та інновацій у логістичні процеси дозволяє підвищити ефективність та знизити витрати. Логістика на рівні міжнародних економічних відносин надає безліч переваг, але також стикається з викликами, такими як складність координації та управління у глобальному середовищі. Загалом, логістика є невід'ємною частиною міжнародної торгівлі та відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності та конкурентоспроможності бізнесу.

Список використаної літератури

1. Алькема В. Г. Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі. Вчені записки Університету "Крок". 2017. № 46.С. 82-96. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0015.pdf
2. Міценко Н. Г., Мішук І. П. Сутність та проблеми функціонування системи міжнародної логістики в екстремальних умовах. Вісник ЛТЕУ, Економічні науки. 2022. No 68. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-68-03>

3. Шевчук А. Л. Система логістичного забезпечення міжнародного товароруку. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 155-162. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/40/60>

REFERENCES

1. Alkema, V.H. (2017). Lohistychni zabezpechennya mizhnarodnoi torhivli [Logistical support of international trade]. *Vcheni zapysky Universytetu «Krok»*, 46, 82. Retrieved from: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0015.pdf
2. Mitsenko, N.H., & Mishuk, I.P. (2022). Sutnist ta problemy funktsionuvannya systemy mizhnarodnoi lohistyky v ekstremalnykh umovah [The essence and problems of functioning of the international logistics system in extreme conditions]. *Visnyk LTEU. Ekonomichni nauky*, 68. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-68-03>
3. Shevchuk, A.L. (2022). Systema lohistychnoho zabezpechennya mizhnarodnoho tovarorukhu [System of logistical support of international freight]. *Innovation and Sustainability*, 2, 155. Retrieved from: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/40>

NIKOLENKO INESSA, MARTYENKO MARYNA. LOGISTICS PROCESSES' OPTIMIZATION IN INTERNATIONAL TRADE. *Scientific article devoted to the main principles' and tasks' substantiation for logistics activities in international trade. In the research has been determined the functional components of international logistics in terms of the study of key threats, risks of the logistics companies' operation in the field of international trade. It have been identified the fundamental goals and tools of logistics systems optimization, which are used by modern enterprises to reduce costs, increase the level of efficiency and improve the quality of customer service.*

It was determined that the global economy provides a huge number of opportunities for business strategic development, whereas international trade and exporting are becoming increasingly important components of successful entrepreneurship in the modern world. In order to successfully conduct international trade, in the article have been taken into account the practical recommendations related to international supply and logistics.

International trade and logistics has been defined as the main factor, which plays an important role in the successful of the global economy functioning and then requires specific knowledge and skills to achieve success. In turn, international business requires special attention to logistics and supply and it is positioned as a number of complex challenges for companies in moving goods and services between different countries.

Summarizing, it worth to noting that international trade and logistics are interconnected and jointly determine the success of global business. They enable companies to expand their market and reach new heights by ensuring efficient sourcing and international distribution of goods and services, and accordingly, the components optimal combination of this interconnected process allows companies to expand their own shares of the target market and, as a result, achieve sustainable competitive advantages, ensuring the effective distribution of goods and services at the national and global levels.

Key words: *international trade, international logistics system, logistics processes optimization, logistics systems, logistics enterprise, supply chains.*